

Тестування стає найважливішими складовими контрольно-оціночної системи і виконує роль ведучої функції експертизи якості освіти.

Використання комп'ютерних технологій і відповідних програмно-інструментальних прийомів забезпечує оперативну і всебічну обробку результатів з видачею протоколів на електронних та паперових носіях. Важливою перевагою автоматизованої обробки оціночної інформації є можливість порівняння даних як по горизонталі, в однотипному ряду (студент-студент, група-група), так і по вертикалі (студент-група, група-курс, тощо); формування банку освітньої статистики учбового закладу за певний період; проведення моніторингу якості навчання студентів у вузі [1].

Технологія оцінювального процесу передбачає:

- визначення послідовності та графіка оцінювання;
- розробку контрольно-оцінювального інструментарію;
- вибір і формування програмно-інструментальних засобів для обробки результатів оцінки;
- безперервне вдосконалення контрольно-оцінювального процесу щодо кожної спеціальної дисципліни.

Для інтерпретації результатів оцінювання розвитку технологічних компетентностей студентів може бути використаний метод класифікації за ступенем відхилення від середнього рівня показника якості досліджуваного об'єкта.

В цілому організація, техніка і технологія оцінювання технологічних компетентностей мають сприяти підвищенню мотивації навчання та якості підготовленості студентів, зростання кваліфікації педагогів, не завдавати шкоди освітньому процесу.

Список використаних джерел:

1. Ефремова Н.Ф. Тестовый контроль в образовании : учеб. пособие / Н.Ф. Ефремова. – М. : Университетская книга, Логос, 2007. – 368 с.
2. Шубчинський В.Д. Електронне обучение как фактор повышения профессиональной компетентности современного специалиста / В.Д. Шубчинский, Ю.В. Менафова // XI Международная конференция «Стратегия качества в промышленности и образовании», (1-5 июня 2015 г., г. Варна, Болгария) : материалы : в 2-х т. – Д. ; Варна, 2015. – Т. 1. – С.426-430.

В. Д. Шубчинський¹, Ю. В. Менафова²

¹МВПБУ «Межрегиональное высшее профессиональное строительное училище г. Краматорска»

²ДГМА «Донбасская государственная машиностроительная академия»

КОНТРОЛЬ РАЗВИТИЯ ТЕХНОЛОГИЧЕСКОЙ КОМПЕТЕНТНОСТИ В ВЫСШЕЙ ШКОЛЕ ПРИ ИЗУЧЕНИИ СПЕЦИАЛЬНЫХ ДИСЦИПЛИН

Контроль знаний является органической частью процесса обучения в высшей школе. При этом повышается значение

контролирующей, методической и консультационной деятельности. Обучающая функция контроля знаний проявляется в их закреплении, углублении, корректировке и систематизации. Данные контроля знаний необходимы для определения уровня и качества знаний, компетентности студентов. Правильный выбор оптимальной частоты контроля значительно повышает эффективность управления процессом обучения. Контроль знаний подразделяется на текущий, тематический и итоговый. Основными формами проверки знаний являются устный опрос и письменные самостоятельные, контрольные работы, модули. Разумное сочетание планового текущего контроля и контроля без уведомления должен нацеливать работу студента, как над целыми разделами курса, так и над каждой лекцией отдельно, повышая эффективность учебного процесса. Контроль за знаниями студентов активизирует их самостоятельную работу, способствует более глубокому и прочному усвоению материала и позволяет объективно оценить текущие знания и уровень технологической компетентности.

Ключевые слова: контроль знаний, текущий контроль, тематический контроль, итоговый контроль, тестовые технологии.

V. D. Shubchynskyy¹, Ju. V. Menafova²

¹IHPBS «Inter-regional higher professional building school of Kramatorsk»

²Donbass State Machine-building Academy

CONTROL OF DEVELOPMENT OF TECHNOLOGICAL COMPETENCE IN HIGH SCHOOL WHILE STUDYING SPECIAL THE DISCIPLINE

Control of knowledge is an organic part of the learning process in higher education. This increases the value of controlling, methodological and Advisory activities. The learning control function of knowledge manifests itself in their consolidation, deepening the adjustment and systematization. Control data of the knowledge necessary to determine the level and quality of knowledge, competence of students. The correct choice of optimal frequency control significantly increases the efficiency of the training process management. The control knowledge is divided into current, thematic and final. The main forms of testing the knowledge are oral questioning and written self, tests, modules. A reasonable combination of scheduled current control and monitoring without notice to you may target the work of the student on all sections of the course, and each lecture separately, increasing the efficiency of the educational process. Control of knowledge of students activates their independent work, promotes deeper and lasting comprehension of the material and allows to objectively assessing the current state of knowledge and level of technological competence.

Key words: control of knowledge current control, thematic control, final control, test technology.

Отримано: 31.08.2016

УДК 371.3

В. Д. Шубчинський

МВПБУ «Міжрегіональне вище професійне будівельне училище м. Краматорська»

e-mail: shubvd1902@gmail.com

СКЛАДНОСТІ РОЗВИТКУ ТЕХНОЛОГІЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ВИКЛАДАЧІВ ПТНЗ БУДІВЕЛЬНОГО ПРОФІЛЮ

Відмінною рисою сьогодення є стимуляція інноваційних процесів в освіті, що в масі своїй призводить до суттєвого розвитку технологічних і змістовних аспектів педагогічного процесу. У професійно-технічних навчальних закладах будівельного профілю проблема розвитку технологічної компетентності викладачів спеціальних дисциплін залишається актуальною внаслідок того, що відрізняється достатньою складністю, зумовленою впливом безлічі факторів. Невірність проблем створює перешкоду підготовки якісного професіонала, розвитку його технологічної компетентності. Варіанти інноваційного продукту в педагогіці – інновація-адаптація, інновація-реновація, інновація-інтеграція. Для реалізації поставленого завдання була визначена модель інноваційної діяльності. Загальна структура інноваційної діяльності, якою повинен оволодіти за етапами викладач спеціальних дисциплін, складається з компонентів: мотиваційного, креативного, технологічного, рефлексивного, функціонального, критеріального, рівневого.

Ключові слова: предметний і компетентнісний підходи, інноваційні процеси, модель інноваційної діяльності.

Система освіти славиться своїм консерватизмом, здатністю до тривалого і стійкого опору до змін. Тому не дивно, що, прийнявши рішення перейти на новий (компетентнісний) підхід у системі освіти, європейське співтовариство на підготовку до цього переходу відвело чверть століття, від-

давши перевагу еволюційному шляху [2]. Наша країна теж вирішила увійти в єдиний європейський освітній простір.

Перше, що визначає специфіку компетентнісного підходу, це його практико-орієнтований характер, акцент на вміння. Знання потрібні, але рівно настільки, наскільки вони «працю-

ють». Заперечень серед тих, хто викладає технічні дисципліни і навіть природничі, немає. Для того, щоб зрозуміти труднощі, на жаль, доведеться звернутися до теорії. На жаль, тому, що у більшості наших людей сформувалася стійке неприйняття теорій. У 60-ті роки, відомі як роки відлиги, з'явилися перші закордонні публікації і тут же вони викликали активну неприязнь. Саме в ці роки виникла і була чітко сформульована позиція: брати тільки практичні прийоми, технології, не приймаючи і не вивчаючи теоретичні концепції, які лежать в основі цього інструментарію. Цей методологічний принцип розриву теорії і практики, глибоко укоринився в свідомості наступних поколінь [3]. Не дивно, що зарубіжний інструментарій, який зарекомендував себе як ефективний, в українських умовах виявляється неприйнятним. Сьогодні «голова» української системи освіти – це предметний підхід, до якого намагаються приставити технологічну сторону («руки і ноги») від системи, розробленої на основі іншої парадигми, з іншими цілями і засобами їх досягнення.

Отже, вирішивши впровадити компетентнісний підхід, ми жодного кроку не зробили для того, щоб відійти від класичного предметного підходу. Але може бути варто щось взяти від одного і від іншого, і поєднати їх. Однак предметний і компетентнісний підходи мають настільки принципові відмінності, що досі нікому не прийшло в голову їх поєднати.

По-перше, ці підходи розрізняють парадигми, на яких вони побудовані. Всі науки будуються на аксіомах (природознавство) або парадигмах (гуманітарне знання).

Класичне освіта це «суб'єкт-об'єктний монолог», при якому учень не знає нічого, а вчитель знає все. Передбачається, що життя нового покоління буде копією життя і праці старшого покоління. По-друге, парадигма «Суб'єкт-суб'єктні діалогічні відносини» розглядає учня і вчителя як рівноправних партнерів навчання. В одному випадку метою є передача зразків знань умінь, навичок, правил життя і т.п. У другому випадку метою є забезпечення умов створення викладачем образу світу в самому собі [4].

По-третє, способи побудови навчального матеріалу. Протягом століть науки активно борються за свою «особливість», прагнучи довести, що вони відрізняються від інших предметом дослідження, завданнями і т.п. Предметний підхід у системі освіти підміняє навчальні дисципліни предметними, подаючи їх як окремі науки. Тому кожен викладач починає лекції з розповіді про свою науку, її історію, проблеми і т.п. Це може бути виправдано, якщо учень вибрав дану область знання для своєї майбутньої професії. Компетентнісний підхід націлений на навчальні дисципліни, побудованих за законами навчальної діяльності, а не предмета окремих наук [4]. У цьому випадку, викладач залишається предметником в межах своєї науково-дослідницької діяльності, будучи членом свого професійного співтовариства. Проте в рамках педагогічної діяльності викладач виступає як органічна частина іншого співтовариства, спільна діяльність якого здатна сформувати необхідні для випускника компетенції: професійно-методичну («вчитися знати»), діяльнісну («вчитися робити»), соціально-комунікативну (вчитися жити разом) і особистісну («вчитися бути»).

По-четверте, ринковий підхід особливо зачіпає самолюбство викладача. Викладачі звикли віддавати те, що вони щиро вважають найціннішим, свої знання і ображаються, як що учням цей товар не потрібен. Викладачі намагаються переконати учнів, що їм все це стане в нагоді в майбутньому житті [4].

Компетентнісний підхід, який реалізує «суб'єкт-суб'єктні відносини», наділяє учня правом вибору, засновано на його власній системі цінностей [5].

Відмінною рисою сьогодення є стимуляція інноваційних процесів в освіті, що в масі своїй призводить до суттєвого розвитку технологічних і змістовних аспектів педагогічного процесу [2].

Інновації мають великий системний вплив на всі складові педагогічного процесу, а також на всю структуру педагогічного товариства [2], зокрема на розвиток технологічної компетентності викладачів спеціальних дисциплін ПТНЗ будівельного профілю.

Вивчення інноваційної педагогічної діяльності дозволяє виділяти особливу роль у позитивних змінах, як в цілому системи освіти, так і зокрема в аспекті діяльності викладача-новатора. Інноваційна спрямованість розвитку технологічної компетентності в сучасних умовах вимог до культури, суспільства і освіти визначає:

✓ по-перше, соціально-економічні зміни, які проходять у суспільстві, визначили необхідність оновлення технологій навчання, форм, що призвело до суттєвого зростання ролі та авторитету технологічної компетентності у викладацькому середовищі [2].

✓ по-друге, відбувається перетворення відносин викладачів спеціальних дисциплін ПТНЗ будівельного профілю до самого феномену освоєння і застосування педагогічних нововведень, в яких вони були обмежені в умовах жорстких рамок змісту освітнього процесу не тільки в самостійному виборі програм, навчальних посібників, підручників, але й у використанні нових способів і прийомів педагогічного впливу.

✓ по-третє, на відміну від будь-яких простих нововведень інновації в педагогіці припускають творчий процес виховання учнів і охоплюють всю сферу навчання та підготовки викладача, розвитку його технологічної компетентності, який виконує різноманітні функції – проєктувальника, консультанта, експерта, педагога інноваційних освітніх установ.

✓ по-четверте, якщо раніше інноваційна діяльність педагогів визначалася в основному конкретним застосуванням запропонованих зверху інновацій, то в даний час вона набуває більш дослідницький характер.

✓ по-п'яте, створення нових типів навчальних закладів, у тому числі і недержавних, залучення навчальних закладів ПТНЗ до нових ринкових відносин, народжують нові умови їх розвитку і вдосконалення.

Інноваційна спрямованість діяльності викладачів, яка включає в себе освоєння, використання, а також створення педагогічних нововведень – це і є оновлення освітньої політики в цілому, розвитком їх технологічної компетентності. Тому необхідно підкреслити, що:

- посилюється гуманітаризація змісту освіти;
- безперервно змінюється обсяг, склад навчальних дисциплін, що потребує постійного пошуку нових форм і методів здійснення навчального процесу, запровадження нових навчальних предметів;
- досягаються високі результати учнями при найменших розумових, фізичних і часових витратах.

Розглянемо основні поняття і особливості педагогічної інноватики як однієї з умов розвитку технологічної компетентності викладачів спеціальних дисциплін ПТНЗ будівельного профілю.

Інноватика, виникає на основах педагогіки, психології, філософії, соціології, теорії управління, економіки та культури і, як міждисциплінарна область досліджень, стала окремою галуззю освітнього процесу. Інноваційний процес – ключове поняття в інноватиці. Перетворення ідей у нововведення забезпечує і визначає систему управління інноваційним процесом та інноваційної діяльності.

Інноваційна діяльність в педагогіці – комплекс вжитих заходів щодо забезпечення інноваційного процесу на тому чи іншому рівні освіти. В якості основних функцій інноваційної педагогічної діяльності Хуторський А.В. визначив зміни компонентів педагогічного процесу: змісту, цілей, змісту освіти, методів, форм, засобів навчання, технологій, системи керування і т.п. [1].

Проте в професійно-технічній освіті вивчення процесу інноваційної педагогічної діяльності відбувається менш інтенсивно, висвітлюються переважно окремі аспекти інноваційної діяльності при навчанні учнів [3; 4].

Аналіз психолого-педагогічних аспектів інноваційної діяльності викладачів спеціальних дисциплін ПТНЗ будівельного профілю показав, що:

- ПТНЗ використовують у підвищенні професійно-педагогічної майстерності викладачів обмін досвідом між

- профільними навчальними закладами, перепідготовку і підвищення кваліфікації працюючих викладачів [5];
- підготовка до інноваційної педагогічної діяльності здійснюється за допомогою вивчення нових освітніх прийомів і способів, технологій, організації навчальної діяльності в інноваційних умовах [4];
- виокремлено чинники прояву готовності викладача до інноваційної діяльності;
- необхідно мати психологічний супровід інноваційної діяльності викладачів [1].

Практика підготовки викладачів спеціальних дисциплін ПТНЗ будівельного профілю до інноваційної діяльності виявила, що:

- не знято суперечність між змістом освіти викладачів та інтеграцією її складових; існуючою практикою організації навчання в ПТНЗ і сучасними підходами до її реалізації;
- не визначено конкретний зміст підготовки викладачів спеціальних дисциплін ПТНЗ будівельного профілю, який би відповідав інноваціям у професійно-технічній освіті;
- традиційні академічні підходи в процесі сучасної підготовки викладачів часто виявляються неефективними;
- в системі освіти викладачів спеціальних дисциплін ПТНЗ будівельного профілю відсутня достатньо розвинена науково-методична база, наявна нестача фахівців, підготовлених до роботи з такими викладачами, у тому числі в системі післядипломної освіти і підвищення кваліфікації;
- існує відірваність багатьох навчальних програм від практичних і особистісних потреб працюючих фахівців [1].

У професійно-технічних навчальних закладах будівельного профілю проблема інноваційної педагогічної діяльності викладачів спеціальних дисциплін залишається актуальною внаслідок того, що відрізняється достатньою складністю, зумовленою впливом безлічі факторів. Не розглянуто вченими їх підготовка до інноваційної педагогічної діяльності в умовах реально створеного інноваційного середовища. Невирішеність проблем створює перешкоду підготовки якісного професіонала, розвитку його технологічної компетентності.

Вивчення та аналіз науково-практичної літератури з інноваційної діяльності дозволив з'ясувати, що проблеми інновацій в освіті розглядають з трьох сторін: соціально-економічної, психолого-педагогічної та організаційно-управлінської. Від кутів зору на педагогічну проблему залежать загальний клімат і умови, в яких відбуваються інноваційні процеси.

У нашому дослідженні треба було з'ясувати, які умови можуть позитивно впливати на вміння організувати і здійснювати викладачами спеціальних дисциплін ПТНЗ будівельного профілю інноваційну діяльність у навчальних закладах. Майбутній кваліфікований робітник будівельної сфери не може бути новатором, якщо його не буде вчити викладач-новатор. Тому вважаємо, що потрібно створення інноваційного середовища, головним компонентом якого є освоєння продукту концепцій вчених – усвідомленої, цілеспрямованої, науково-культивованої міждисциплінарної діяльності, завдяки рекомендаціям якої можна отримати високий рівень професійно-педагогічної майстерності та розвитку технологічної компетентності. Варіанти інноваційного продукту в педагогіці – інновація-адаптація, інновація-реновація, інновація-інтеграція. Для реалізації поставленого завдання була визначена модель інноваційної діяльності.

Загальна структура інноваційної діяльності, якою повинен оволодівати за етапами викладач спеціальних дисциплін, складається з компонентів: мотиваційного, креативного, технологічного, рефлексивного, функціонального, критеріального, рівневого.

Нами виділені умови, які підсилюють інноваційне середовище:

- застосування в підготовці до інноваційної діяльності викладачів спеціальних дисциплін ПТНЗ будівельного

профілю різноманітних активних та інтерактивних методів навчання (проектний метод навчання, проблемне навчання, технології розвитку критичного мислення через читання і лист, колективна розумова діяльність і ін.);

- рефлексія учнів (творчі роботи – створення фрагменту авторської програми, розробка творчих завдань, визначення педагогічних проблем, розробка інноваційного заняття, підготовка дидактичного забезпечення інтерактивної технології тощо);
- інноваційні напрямки і підходи у здійсненні оволодіння викладачами спеціальних дисциплін інноваційною діяльністю: проектні, навчання як дослідження, спілкування, ігрова модель.

Як результат позитивного впливу створених нами умов у підготовці викладачів спеціальних дисциплін ПТНЗ будівельного профілю – зміни в мотивації (професійний мотив, зовнішньому самоствердженні, в мотиві особистісної самореалізації). Іншим результатом припускаємо оволодіння інноваційними вміннями, сприйнятливості до педагогічних інновацій, до прийняття рішення про введення новацій.

Список використаних джерел:

1. Хуторской А.В. Педагогическая инноватика: методология, теория, практика : научное издание / А.В. Хуторской. – М. : Изд-во УНЦ ДО, 2005. – 222 с.
2. Ишков А.Д. Психолого-педагогическая подготовка преподавателей в высшей технической школе: реализация компетентностного подхода : учебник / Ишков А.Д., Милорадова Н.Г., Чернявская А.Г. – М. : Архитектура-С, 2011. – 263 с.
3. Шубчинский В.Д. Организационно-педагогические условия развития технологической компетентности преподавателей специальных дисциплин ПТНЗ у системы послыдипломной освіти / В.Д. Шубчинский // X Международная конференция «Стратегия качества в промышленности и образовании», (6-13 июня 2014 г., г. Варна, Болгария) : материалы. – Д. ; Варна, 2014. – С.371-374.
4. Назарова Л.И. Проектирование содержания и методики обучения студентов инженерно-педагогических специальностей основам педагогической инноватики : дис. ... канд. пед.наук : 13.00.08 / Л.И. Назарова. – М., 2000. – 198 с.
5. Попова И.В. Профессионально-педагогическая деятельность преподавателя высшей школы в условиях инновационного образования: исследование, опыт, проблемы / И.В. Попова // Фундаментальные исследования. – 2006. – № 6. – С. 92-95.

В. Д. Шубчинский

МВПУ «Межрегиональное высшее профессиональное строительное училище г. Краматорска»

ТРУДНОСТИ РАЗВИТИЯ ТЕХНОЛОГИЧЕСКОЙ КОМПЕТЕНТНОСТИ ПРЕПОДАВАТЕЛЕЙ ПТУЗ СТРОИТЕЛЬНОГО ПРОФИЛЯ

Отличительной чертой современности является стимуляция инновационных процессов в образовании, что в массе своей приводит к существенному развитию технологических и содержательных аспектов педагогического процесса. В профессионально-технических учебных заведениях строительного профиля проблема развития технологической компетентности преподавателей специальных дисциплин остается актуальной вследствие того, что отличается достаточной сложностью, обусловленной влиянием множества факторов. Нерешенность проблем создает препятствие подготовки качественного профессионала, развития его технологической компетентности. Варианты инновационного продукта в педагогике – инновация-адаптация, инновация-реновация, инновация-интеграция. Для реализации поставленной задачи была определена модель инновационной деятельности. Общая структура инновационной деятельности, которой должен овладеть по этапам преподаватель специальных дисциплин, состоит из компонентов: мотивационного, креативного, технологического, рефлексивного, функционального, критеріального, рівневого.

Ключевые слова: предметный и компетентностный подходы, инновационные процессы, модель инновационной деятельности.

V. D. Shubchynskyy

*IHPBS «Inter-regional higher professional building school
of Kramatorsk»*

**THE DIFFICULTIES OF THE DEVELOPMENT
OF TECHNOLOGICAL COMPETENCE OF TEACHERS
OF PROFESSIONAL TECHNICAL EDUCATIONAL
INSTITUTIONS BUILDING PROFILE.**

A distinctive feature of modernity is the stimulation of innovative processes in education, in the mass, leads to a significant development of technological and content aspects of the educational process. In vocational educational institutions of building profile of the problem of development of technological competence in teachers of special disciplines remains relevant

due to the fact that it is of high complexity due to the influence of many factors. The unresolved problems creates obstacle to the preparation of high-quality professional development of its technological competence. The variants of product innovation in teaching – innovation-adaptation, innovation-renovation, and innovation-integration. To accomplish the task, was defined a model of innovation. The General structure of innovative activities, which have to master the stages of the teacher of special disciplines, consists of components: motivational, creative, technological, reflexive, function, criteria, level.

Key words: a substantive approach, competence approach, innovative processes, model of innovative activity

Отримано: 22.08.2016